

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Sermones prestantissimi viri Roberti de Latio: ordinis
Minoru[m] sacre theologie professoris: pontificis
Aquinatis**

Caracciolo, Roberto

Lugd., Anno d[omi]ni. M.ccccxiiij. vi. no. Maij.

Sabbato do. ij. i[n]. xl. de fructuosa [et] vtili co[n]fessione. Sermo. xxix.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70607)

Sabbato post Inuocauit. Sermo XXIX

cū extranea: aliud peccare laicis: aliud clericis vel sacerdotē & hōi. Secūda cū cūstātia dī loci. Nā si pccm̄ cōmittat in loco sacro inducit aliā speciem pcc̄i qđ dī sacrilegiū. s̄c̄ no. glo. de peni. di. v. c. cōfideret. Tertia est modi. Possēt em̄ qđ tāli modo peccare qđ pccm̄ traheretur in aliā speciem vt si qđ cū muliere peccaret cōtra naturā. Quarta est tēp̄is. Qñ enī pccm̄ cōmittit in die festo inducit aliā speciem. s̄. trāsgressionē tertij p̄cepti: vt dicit Nico. de lya sup. xx. c. Erodī. Jđ peccata in festis cōmissa cū tempore circūstātia sunt cōfiteāda. Quinta dī numeri: qđ quotiēs hō peccat totiēs distincta & plura pcc̄a cōmittit p̄pterea oportet dicere quotiēs pccm̄ est commissum. Et si qđ nō recorder dicat numerum quē pōt estimare s̄m̄ p̄babīlē opinionē: & si nō pōt estimare numerū estimet quāto tēp̄e in pcc̄o stetit. Sexta dī q̄litate. Oportet em̄ cōfiteri qñ pccm̄ esset publicum qđ induceret aliā speciem & hoc est scandalū. Septima dī inductionis: qñ aliqđ nō solū ipse peccauit: sed alios induxit ad peccādū: dās consiliū: auxiliū: vel fauorē. Octaua dī consequētie. Debet pcc̄o: etiā dicere pcc̄a que cōsequuntur ad alia pcc̄a: vt puta qđ in vno peccato occurrēt mēdacia: periuria: adulationes: deceptiones & similia que in cōfessione nō sunt omittēda: sed p̄palanda. ¶ Terno dubitari solet quāto ad peccata venialia: an expedit illa cōfiteri. Et de hoc dicit Bonauē. vbi. s̄. q. s. qđ cōfiteri venialia nō est preceptum: eo qđ absq̄ cōfessione multipliciter remittuntur. Et primo p̄ dignā eucharistie sumptionē. de cōse. di. ij. c. cū om̄e crimē. et c. si quotiēs cūq̄. Secūdo per aque bñdictionē asperionē: vt patet de cōse. di. ij. c. aquā sale cōpersam. Tertio p̄ ieiunia & elemosynarū largitionē: vt h̄. lxxij. dist. c. presbyter. Et de peni. di. s̄. c. medicinali. & c. q̄obrem. & dist. ij. c. sane cauedum. Quarto p̄ dñicam orationē: vt de peni. dist. ij. c. de quotidianis. Quinto per deuotā corporis tonsionē. de peni.

dist. s̄. c. tres sunt actiones. & dist. ij. c. si em̄. inq̄: Serto p̄ generalē cōfessionem in ecclesia factā: vt de peni. dist. ij. c. de quotidianis. In casu tñ cōtingit qđ hō teneat venialia cōfiteri: siue p̄pter dubium: siue p̄pter ecclesiasticū statutū. Propter dubiū vt qñ qđ p̄babīlīter de aliquo pcc̄o dubitat vtrum sit mortale vel veniale: qđ pcc̄o: si nō penitet de illo sicut de mortali: discrimini se exponit: & ideo d̄ cōfiteri. S̄l̄t p̄pter statutū cōfiteāda sunt venialia sicut dictū est superius de necessitate cōfiteādi semel in anno: vel de religiosis. Qñ hō multi hoc audiētes scrupulosi satis efficiunt dubitantes nescire p̄fiteri pcc̄a sua vt decet Ego dico & teneo qđ si qđ cū volūtate se emēdādi & p̄posito bono ad cōfessionē accedit: facies qđ in se est vt bñ cōfiteat & nullius pcc̄i recordaret: & nullā diceret circūstantiā: & multa omitteret que ad cōfessionē necessaria esse dicunt: cōfiderata voluntate bona & p̄sata humana infirmitate vel ignorantia: talis fructu cōfessionis minime priuaret. Ergo cū bona ad deū fiducia disponat se oēs pcc̄ōes prout poterūt vt sciāt pcc̄a sua cōfiteri & a xpo sanitatē & salutē simul cum languido quē sanauit in euangelio firmiter obtinebūt hic per gratiā: et in futuro per gloriā: in qua viuit in eternum deus qui est bñdictus. Amen.

¶ Sabbato post Inuocauit: de fructuosa et vtili confessione peccatorum. Sermo. xxix.

Ic est fili' me

us dilectus in quo mihi bene cōplacui ipsum audite. Matth. xxvij. et in euāgelio hodierno. Seruāda sunt xpi precepta animo lero & libēti corde: quē verū deum credimus saluatorem nostrū. Testatur nāq̄ euangelium hodiernū qualiter xps trāsfiguratus est in monte a deo patre et spiritu sancto uestimentū diuinitatis accepit. Ipse ergo nobis viam salutis aperuit:

Sabbato post Inuocauit.

penitentiaq; post comissa peccata illa esse predicauit. Ipse sacerdotibus clauus ecclesie congnauit: quibus possent peccatorib; aperire ianuam regni celorum. Ipse sanguinem suum offert oibus: quib; merita propria non sufficiunt ut illius merito ueniam assequantur et remissionem. Quomodo homines saluare sic uoluit per gratiam suam: ut etiam ipsi faciant quod in se est: et precipue peccata sua sacerdotibus confitendo. Recurro unusquisque illis audire debet. Hoc enim est Matth. iij. di. Penitentiam agite. Et quia hec penitentia confessio non includit: ideo pieter ea que in precedentibus dicta sunt: adhuc in hoc sermone tria mysteria ponem; contemplanda.

Primum de humilitationis.

Secundum occultationis.

Tertium iterationis.

Quomodo peccator debet humiliter confiteri. Primo examinando conscientiam. Secundo accusando peccata. Tertio suscipiendo iniuriam sibi penitentiam a sacerdote. Cap. iij.

Humiliter de confessione declarandum de humilitationis. Qui enim confitetur deus cum humilitate: que precipue consistit in tribus.

Primo in diligenti examinatione.

Secundo in peccatorum accusatione.

Tertio in penitentia susceptione.

Primo consistit humilitas penitentis in diligenti examinatione. Nam qui humilis est ante confessionem in aliquo secreto loco examinat seipsum cogitans beneficia que a deo accepit: bona que omisit: et mala que omisit. dicens illud Esai. xxxviii. Recogitabo tibi omnes annos meos in amaritudine anime mee. Sed multi sunt qui ad confessionem accedunt in deuoti impremeditati sine ulla compunctione: sine cogitatione aliqua aut recordatione peccatorum suorum quibus confessores quando eos tales inueniunt: persuadere debent ut prius se preparent: et postea redeant ad penitentiam: qui monendi sunt ut per decem considerationes discurrendo conentur sua peccata colligere. Prima consideratio est status

in quo peccator est: et in quo fuit: puta dignitatis: uoluntatis: aut mirimonij. Secunda est etatis in qua peccator est et in qua fuit. Tertia est fortune prospere uel aduersere. Quarta officij artis seu exercitij. Quinta societatis commemoratio socios uel socias cum quibus homo conuersatus est. Sexta est locorum in quibus homo fuit. Septima temporum: puta pacis: guerre: aut solennitatum aut dierum ferialium. Octaua conditionis speculatio subtiliter quod contra deum et proximum est corde commissum. Nonna est hominum notanter in seipso quod in hominibus male loquendo potuerit errare consideratio. Decima est factorum et operum. His modis discurrendo potest homo multa peccata que fecit ad memoriam reuocare: et propter que in sua cellula aut camera sic solus existens peccata sua percurrendo dicere deus cum publicano Luc. xvij. Deus propitius esto mihi peccatori. Et cum filio prodigo Luc. xv. Pater peccauit in celum et coram te. Et cum David ps. l. Miserere mei deus: firmam magnam misericordiam tuam. Et quartum potest consistit detestari peccatorum suorum magnitudinem et multitudinem deprecans omnipotentem deum ut dignetur per uulnera sua seipsum indulgere sibi delicta sua: sicut cum tali dispositione reuertat ad sacerdotem. Sacerdos non ubi uiderit illum deficere diligenter adiuet et examinet. Secundo consistit humilitas in peccatorum accusatione: quomodo peccator: sicut cum rubore: tamen libere et manifeste accusat peccata sua. Nam ut dicitur de penit. di. h. c. quis aliquando. S. taciturnitas. Taciturnitas peccati ex superbia nascitur cordis. Non enim peccata suorum quisque celare desiderat: ne iniquitas sua alijs manifesta fiat: ne talis reputetur apud homines foris quale se iam dudum exhibuit diuino conspectui: quod ex fonte superbie nasci nulli dubium est. Species etenim superbie est se uelle iustum uideri qui peccator est. Sed excusant se et maxime mulieres dicentes: Nolle confiteri peccata: non propter superbia: sed propter uerecundiam. Pro quibus Bern. ait: O infamia nimia hominum: pudet abluere et non pudet inquiri: pudet sordes abstergere

et non pudet contrahere: abstergit caliga:
 et contaminatur sicut. Propter istos etiam
 de peni. di. s. c. quis aliqui. S. Dinc etiā.
 ait Chryso. Nūc aut si recorderis pecca-
 torum tuorum frequenter ea in conspectu dei
 pronūciēs: et pro eis clementiā eius deprece-
 ris: aut illa delebis. Si aut nūc obliu-
 scaris peccatorum tuorum: tunc eorum recorda-
 beris nolēs quā in toto mundo publica-
 bantur et in conspectu proferent oīem tam
 amicorum tuorum quā inimicorum et sanctorum
 angelorum celestiumque virtutum. hec ibi. Nul-
 la ergo verecundia multominus nec super-
 ba tacēda sunt in confessione peccatorum: quoniam
 illa humiliter et dolēter sacerdoti sunt
 reuelanda sine duplicitate: sine mendacio
 sine excusatione. Nec enim incipiendū est
 ut multi faciūt a propria laude asserētes.
 Ego ieiuno: do elemosynas: adiuvo
 pauperes: non sum blasphemus aut hor-
 micida: et quicquid ut homo carnaliter peccem
 et huiusmodi. Non pura est nec deo accepta ta-
 lis confessio. Dicenda etiā sunt peccata pro-
 pria non aliena: ut dicit. c. oīs. et de pes-
 ni. et re. Notādū tūc hinc Ricb. in. iij. dis.
 xxi. ar. v. q. ij. quod expressio aliene persone
 seu alieni peccati: aut est necessaria ad ex-
 pressionē peccatorum: aut nō. Si sic tenet
 eā exprimere confessor. An mulieri cum
 qua concubuit frater eius non sufficit dicere
 quod vnus vir concubuit cum ea: sed de expri-
 mēte quod ille est frater eius. Et si non ha-
 beat nisi vnū fratrem: tūc scit sacerdos
 quis est ille. Et si est religiosus de expri-
 mēte quod est religiosus. Et si est laicus et
 est piugatus de expri-mēte: et sic de alijs.
 Si aut expressio persone non est necessa-
 ria ad expressionē quantitatis peccati: tunc
 distingue. Quod aut est vtilis ad correctio-
 nem illius vel preservationē a reciduo:
 aut nō. Si sic tūc credo quod penitēs bene
 facit si extra confessionē hoc dicit alicui
 persone: que illi peccatori possit et velit
 prodesse et non obesse. Sed pro alia causa
 noiare ipsum in confessione non expedit
 nec oportet: quod per talē nominationē con-
 fessor: non possit procedere ad correctionē
 illius. Si aut nominatio illa non est vti-

lis ad illius correctionē tūc subdistingui-
 tur. Quod aut potest esse vtilis ad preseruan-
 dū a reciduo: aut nō. Si sicut bonum
 est et expedit penitētē ut illā personā ex-
 primat confessor. Potest enim contingere quod
 confessor pro cognitionē persone sciet in illius
 confessione penitētē penitentiā talē et talia da-
 re documēta et tales facere monitiones:
 quod melius et securius penitēs poterit a re-
 ciduo preseruari. Si aut noiatio persone
 non est vtilis ad magnitudinis peccati ex-
 pressionē: nec ad alterius correctionem:
 nec ad preseruandū a reciduo penitētē
 tūc credo quod penitēs teneat personā celas-
 re. Quilibet enim tenet non generare ma-
 lam opinionē de primo suo in corde al-
 terius sine rōnabili et vtili causa. Quod Ter-
 tio consistit humilitas adhuc in humili-
 tate susceptione. Ut enim dicit Chrys. de
 peni. di. iij. c. perfecta. Perfecta penitentiā co-
 git peccatorē oīa libetere sufferre. Sed du-
 bium est vtrum penitēs teneat tētionē ne-
 cessitatis acceptare et explere penitentiā si-
 bi iniunctā a sacerdote. Quod Et rōdet Ri-
 char. dist. xvij. iij. ar. s. q. v. quod sacerdos
 aut iniungit penitentiā rōnalem et discretā:
 aut nō. Si scōdo modo penitēs non tenet
 eā recipere nec cōplere: quod sacerdos indi-
 scretas penitentiā iniungēdo abutitur clauē
 sciētie et potestate. Si primo non dico quod
 tenet tētionē necessitatis eā recipere: et
 pro viribus adimplere: quod talē penitentiā
 iniungendo clauibus vritur recte. Quilibet
 enim tenet sui iudicis iustā sententiā ser-
 uare. Unde si penitēs talē penitentiā
 sciētē et ex deliberatione implere omise-
 rit mortaliter peccat cum facit absque lesi-
 gitima causa. Scōdo enim Vost. in sum-
 ma de peni. et re. pro quolibet peccato morta-
 li regulariter deberet penitentiā septēnis im-
 poni. ut per. xxxij. q. ij. c. hoc ipm. et. S. se-
 quēti. et. xxx. q. s. c. predicandū. Et est ratio
 vna: quod de preceptis marie sorores Aaron
 lepia passim poni extra castra pro septē-
 dies: et sic accipit dies pro anno. Alia rō
 est: ut sicut peccator pro peccato septiformē
 spiritus sancti gratiā amisit: sic septēnem
 penitentiā recuperet. An potest sacerdos

Sabbato post Inuocauit.

in penitētis dispēsare cōsiderat? crimi-
nis quātitate: et p̄sone dignitate: cōdis-
tione: seru: officio: paup̄rate: infirmitate:
debilitate: p̄suetudine: cōplexione:
societate: causa: animo: voluntate: et sic
p̄ arbitrio penitētias taxare et ipone-
re: vt p̄bat plene eēt de penit. et re. c. si
gnificauit. r. c. is qui. r. c. oīs. s. sacer-
dos. et eēt de homi. c. sicut dignū. et eēt de
eo q̄ cog. cōsang. vxoris sue. c. trāsmis-
se. r. q. iij. c. abstr. et. r. q. vj. c. Si a
sacerdotib⁹. r. xxvj. q. viij. c. tpa. et de pe-
ni. di. s. c. mensurā. et de p̄sēra. di. iij. c.
de penitētib⁹. Ideo dicat penitēti sa-
cerdos. Charissime frater tu cōmissisti
tor et talia pctā p̄ q̄b⁹ deberes p̄ quo-
libet sic penitere. S; forte vita tua ad
hoc agēdū tātū nō extēderet. Inūgo
tū tibi talē p̄niam p̄ oībus: et elemōsy-
nas q̄bus pctā redimunt: et oīa alia bo-
na q̄ feceris et mala q̄ p̄ xpo sustinue-
ris: accepta loco penitentie: et q̄ p̄ sint
tibi in remissionē peccatorū tuorū. Et si
interim moriaris: auctoritate deit bea-
torū apostolorū petri et pauli et sancte ec-
clesie et n̄ra te absoluius ab oīb⁹ his
que p̄fessus es: et ab alijs de q̄bus non
recoardaris inquātū possumus et debe-
mus: et si qd purgādū remāserit in pur-
gatorio purget iuxta misericordē dñi
volūtate. Laueāt autē sacerdotes q̄ sic
arbitrētur ne vilis fiat auctoritas eccle-
sie et p̄tās clauū p̄tēnat. Uñ di. l. c. ab-
str. di. Abstr. a romana ecclia vigore suū
tā p̄phana facilitate dimittere: et ner-
uos seueritatis fidei euerſa maiestate
dissoluere: vt cū adhuc nō tātū iaceant
in pctis: sed etiā cadāt euerſorū fratru
ruine: properata nimis remedia cōca-
tionā vtriq; non p̄futura p̄sent. Ubi
em̄ poterit penitētie medicina p̄desse:
si etiā ip̄e medicus intercepta peniten-
tia indulget piculis hoc nō est curare:
sed si verū dicere volum⁹: occidere. Et
eēt de vi. et hone. clericorū. c. vt clericorū.
di. Facilitas venie tribuit incētiū des-
linquēdi. Et ad hoc facit. c. est iniusta
xxij. q. iij. r. c. loci. xxxvj. q. ix. r. c. perue-

nit. xxij. di. r. c. si quis p̄p̄ostera. dist.
l. Studeat etiā sacerdos vt peccatorū
penitēti semp in p̄trariū p̄niam impo-
nat: vt sup̄bō inungat humilē oratio-
nē: auaro elemosynarū largitionē: ac-
cidioso peregrinationē: guloso ieiuniū
luxurioso carnis macerationē: maledi-
co b̄ndictionē: thmōi. hec Vostē. Ad-
dit Rich. vbi. s. q̄ si penitēs sentiat pe-
nitētia sibi nimis grauē et ad obseruā-
dū piculosam: sua infirmitate p̄fata
debet ad illū p̄fessorē cui p̄fessus est vel
ad aliū: si illū h̄re nō p̄t recurrere: al-
leuationē vel cōmutationē petere. Et
cōfessor d; p̄cedere etiā si videat q̄ pe-
nitētia alleuiata nō sufficiat plenarie
ad emēdā pcti: sed post eā inepletā ad
huc remaneat aliqd in purgatorio pur-
gādū. Zutius em̄ est reseruare purgato-
rio penitētiē puniēdū q̄ ip̄sus exponere
periculo cadēdi in mortale pctm̄ p̄pter
p̄nie trāsgressionē iniuste. hec Richar.
Qualiter confessio debet esse secreta
respectu circūstantium: respectu cōfesso-
ris: et respectu peccatoris. Capm. n.

Etādū mysteriū declarādū
de cōfessione di occultatio.
Debet cōfessio esse occulta
atq; secreta triplici occulta-
tione.

Prima est quātū ad circūstantes,
Secda quātū ad cōfessores,
Tertia quātū ad confitētes.

Prima occultatio est quātū ad circū-
stantes: vt cōfessio fiat in secreto: non in
publico nec corā alijs. Ratio autē est fm̄
Vostē. dist. xvij. iij. parte. iij. art. s. q. iij.
Prima: q̄ in cōfessione manifestantur
pctā sacerdoti nō vt manifestent: sed vt
deleātur et occultētur: q̄ charitatis cō-
fessio operit multitudines peccatorum.
Secda rō: q̄ manifestantur sacerdoti vt
deo ad testimonium cōscientie interne.
Et id vt hō totā cōsaētiā reuelet hōi
tanq; deo nō d; alijs admitti: sed sacer-
dos q̄ teneat locū xpi. Tertia rō: q̄ pub-
licare pctm̄ corā alijs esset onerosus et
ignominiosus. vñ si oporteret publice

cōfiteri nemo auderet cōfiteri pctā sua. Quarta rō: q̄ si cōfessio fieret corā alijs infinita mala ouētur: et rige: et discordie ac infamie. hec Bona. Sed ista occultatio intelligēda est respectu p̄sone: nō respectu loci. Nā ego nescio laudare illos q̄ audiūt cōfessiones mulierum in locis secretis: in cellulis: in cameris: in angulis latebrosis: in q̄bus etiā q̄nq̄ et sepe q̄ boni et iusti credunt: ad enorissimas sacrilegia et vitupabiles dissolutiones labunt. ¶ Secūdo d̄s cōfessio esse occultata quātū ad cōfessores: q̄ ut ait Greg. et h̄r in. iij. Inīarū. di. xxf. p̄ nullo scādalo est cōfessio reuelāda. Et maḡ ibi dicit: Laueat sacerdos ne pctā cōfiterētū alijs p̄dat: alioq̄n deponat. Et de peni. di. vj. sacerdos. d̄s de cōfessore reuelante pctā q̄ deponat: et oib̄ dieb̄ vite sue ignominiosus pegrinādo p̄gat. In. c. nō ois ē de peni. et re. scribit sic. Qui pctm̄ in p̄niali iudicio sibi detectū presumpserit reuelare: nō solū a sacerdotali officio deponēdū decernim̄: verū etiā ad agēdas p̄niam in artū monasteriū detrudēdū. ¶ Iō oēs theologi in. iij. di. xxf. cōueniūt dicētes: q̄ i nullo casu licet sacerdoti reuelare cōfessionē siue cōfitem̄ peniteat siue nō: siue p̄fiteat pctm̄ in opere p̄petratū siue p̄petrandū: siue sit pctm̄ in fide siue in mouib̄. Hec rō est q̄ si licitū esset reuelare cōfessionē: p̄mo cōfessio vilis redderet in p̄plo. Secūdo p̄pls a re sibi necessaria retraheretur. Tertio via fraudibus aperiret: q̄ cū multū credat hōi in sua cōfessio: multi mali se in cōfessione iustos ostēderet: vt a sacerdote postea laudaret: vt sic possent p̄mo: ueri et honorari. Quarto reuelās mēt̄ ref: q̄ eadē p̄sona s̄m naturaz h̄e affir: mare pōt aliqd̄ in persona alterius loquēs: q̄ h̄e negat loquēs in p̄sona propria. Et angelus loquēs moysi in p̄sona dei h̄e dixit: Ego sum d̄ns deus tu: q̄ eduxi te de terra egypti. Ero. xx. q̄ h̄e negasset in p̄sona p̄pria loquēs: Ergo a simili hōi rēp̄sentans dei p̄sonā in foro cōfessionis: h̄e aliquid pōt affirmare

q̄ extra forū confessionis q̄n loquit vt p̄sonā p̄pria gerēs h̄e negat: verū ergo dicit negādo se audisse vel scire que ad noticiā eius nō deuenerūt nisi inquantū eis rēp̄ntabat p̄sonā dei. Ergo extra forū cōfessionis dicēdo se illa audisse vel scire mentit̄. ¶ Sed cōtra hoc instatur multipliciter et arguit. P̄mo quia Ver. in li. de p̄cepto et dispensatiōe. c. iij. ait: Iniquū p̄culdubio foret si statuta p̄ sola charitate cōtra charitates teneant. Cū ergo celatio cōfessionis instituta sit p̄ sola charitate: si aliq̄n esset vtilitas aie cōfiterētis: vt eius cōfessio reuelaret: q̄ iniquū esset si celaret. R̄ndet ad h̄ Ricb. q̄ et si aliq̄n eēt vtilitas p̄fiterēt vt sua p̄fessio reuelaret: t̄n nūq̄ pōt eē vtilitas cōi vtilitati cui? bonus p̄ncipaliter respicit charitas q̄ p̄sone singularis bonū: iuxta dictū. vij. q. j. c. scias. Plurimorū vtilitas vnius vtilitati p̄ferēda est. ¶ Secūdo arguit: q̄ vnusq̄q̄ tenet obedire pape. Ergo si papa p̄p̄erit alicui q̄ reuelaret cōfessionem ille deberet ei obedire. R̄spōdet ei Ricbar. q̄ sacerdos nō tantū tenet celare cōfessionem p̄cepto ecclesie: sed iure nature et diuino. Papa aut̄ et si sit supra oēs ius postitū nō t̄n est supra ius naturale vel diuinū. ¶ Iō in tali casu pape nō est obediēdū. ¶ Tertio arguit q̄ esset possibile vt sacerdos haberet aliqd̄ pctm̄ mortale: de quo nō posset cōfiteri quin reuelaret illi cui cōfiteret cōfessionē sibi factā: ergo in tali casu licet reuelare p̄fessionem. R̄spōdet Ricb. q̄ non. et q̄ tali casu durate sacerdos nō debet illd̄ pctm̄ cōfiteri: sed sufficit sibi de illo conteri cui voluntate et p̄posito cōfitem̄ q̄n hoc facere poterit sine reuelatione illius p̄sone que sibi confessa est: sine quocūq̄ p̄iudicio sigilli cōfessionis. Fortiori em̄ vinculo obligat cōfessor ad celandū: q̄ penitens ad confitendū. ¶ Quarto arguitur ponendo casum q̄ aliquis in confessione audiat hereticum nolentes desistere ab heresi: et volentem corūp̄ere alios: t̄n videtur q̄ magis sacerdos

Sabbato post Inuocauit.

tenetur seruare fides christo q̄ ipsi heretico: ergo magis debet confessionē illius detegere q̄ p̄mittat euz gregē dñi corrūpere. Rñdet Bon. ⁊ Scotus: q̄ propterea sacerdos nullo mō debet illi confessionem reuelare: potest tñ sine reuelatione confessionis superiorū dicere. Tigila sup gregē: q̄ lupus querit inuadere: ⁊ tunc cōfitei ⁊ deo seruat fides. Et hic Scotus improbat periculū illum. Est heresis crimen qd nō confessio celat. Quinto arguit ponēdo casus: videly Si duo cōtes euz suo sacerdote ordinassent ipm occidere in nemore p̄ quod essent transitū facturi: ⁊ parū an nemoris introitū vnus penitentiā ductus sacerdoti hoc in confessione reuelaret: tunc licitū videretur tali se subtrahere ab ingressu nemoris: q̄ aliter corporali morti se exponeret: daret alij opportunitatē crimen cōmittēdi. Sz subtrahendo se crimen sibi confessus suo socio reuelaret: ergo in tali casu licet reuelare confessionem. Respondet Rich. q̄ in tali casu sacerdos posset renuere intrare nemus cū illis: scily pretendendo aliquā causam necessariā. Si tñ poneretur casus q̄ oporteret sacerdotē aut mortē subire aut reuelare confessionē: tenet mortē subire ne confessionē reuelat. Sexto arguit ponēdo casum aliū. s. q̄ aliquis prior de ordine monachorū confitetur abbati ⁊ q̄diu est in prioratu habet occasionē trahētē ad peccatū a quo nō vult desistere. Si platus ergo habet curā anime sue debet illuz inde amonere sed amonēdo innotescit ipm peccasse: ergo videt q̄ confessio possit ali quo mō reuelari. Rñdet Bon. q̄ abbas debet psuadere tunc priorū voluntariā confessionem ⁊ q̄ ipse petat absolui ab onere officij. Qd si nō vult facere debet eā sustinere: nisi sit talis religio in qua subditi transmutari ⁊ trāsferrī possunt sine nota infamie. Septimo arguit q̄ multoties posset esse q̄ penitēs licētaret p̄ sua vtilitate confessore vt confessio nē reuelat: q̄ in tali casu nō esset pctm.

Rñdet Rich. ⁊ Bon. q̄ sacerdos de licentia p̄fitei pot licite pctm sibi confessionem alij reuelare q̄ sibi necessariū est vel vtilis ad perficēdū q̄ acquiruntur ad illud for: q̄ q̄diu hoc p̄der adducit p̄sonā vicarij dei. Sed de licentiā p̄fitei hoc reuelare alij p̄sone nō licet nisi ille q̄ confessus est hoc iterum diceret confessioni extra confessionē. Sed quātrūcunq̄ penitēs hāc licentiā det p̄fitei: confessio tñ valde debet vitare scādaly scily ne fractio sigilli reputetur: et q̄ si dicat se licentiā a penitēte q̄ de pctis eius possit loqui ⁊ penitēs negat: confessio incūbit pbare q̄ p̄dictā licentiā a penitente habuerit: qd si pbare non posset tāq̄ reuelator confessionis puniretur. Qñ hō p̄fitei aliqd nouit extra confessionē: ⁊ postea illud audiuit in confessione: pot illud reuelare alteri: ita tñ q̄ modus sciēdi per confessionē semper maneat in occulto. Qñ tñ posset ex hoc scādaly generari: maxime apud penitēte ⁊ apud alios: de bono ⁊ equo magis dy celare confessio q̄ vn⁹ alius. Et iō p̄pter vitandū scādaly penitētia dy ei p̄ferari in confessione quō non dy illud celare: nō q̄ per illā p̄fitei acquirat ius reuelādi: sed q̄ primo auferat nota scādaly. Debet etiā confessor pctō illa reuelare p̄pter necessitatē nō p̄pter suā voluntatē. Et sic patet quāta est vis sigilli confessionis. Addit etiam Rich. q̄ sub sigillo confessionis cadit etiā persona cuius qua penitēs confitetur se peccasse. Ratio est: q̄ cū penitētia sit sacramētū: sacerdos tenet celare omne illud qd necessarium est ad integritatē sacramēti. Sed penitēs nō posset sufficēter expunire aliquē peccatū suū nisi notificādo personā cum qua peccauit: scily cū cognouit filiam suā: et nunq̄ habuit nisi vnā ⁊ similia. Insuper tenetur sacerdos celare omne illud sibi dictū in confessione quo confitens posset p̄di: vel mala suspicio de illo generari in cordibus aliorū. Sed quāq̄ detegēdo personā cū qua penitēs peccauit p̄deret cōfitei: q̄ si detegerit.

filii concubuisse cum patre suo pderetur pater qui confessus est concubuisse cum ea. Adhuc licitum non est facere aliquid quod sit occasio retrahendi homines a re sibi ad salutem necessaria. Sed reuelatio persone cum qua penitens confitetur se peccasse esset occasio retrahendi homines a re necessaria: scilicet a confessione: quia non tantum quod retrahitur a re aliqua propter timorem lesionis proprie fame: sed etiam persone sibi coniuncte vinculo amicitie. **Q**uarta ratio subsequitur: quia dicitur extra forum confessionis se audisse criminem de persona sibi in confessione accusata quod nullo modo audiuit extra confessionem mentire: ut patet ex dictis. Peccata ergo ipsius penitentis in relatione ad ipsum cadunt sub sigillo confessionis de necessitate et absolute: et primo et directe et explicita et ex omnibus causis. Persona autem cum qua confitens confiteretur se peccasse cadit sub sigillo confessionis de necessitate et absolute: non primo: sed ex consequenti et indirecte et implicite nec ex omnibus causis: sed ex aliquibus. Peccata enim ipsius penitentis non referendo ea ad personam determinatam: sicut cum aliquis dicit: Ego audiui tale quid quod tamen non audiuit nisi in confessione: cadunt sub sigillo confessionis de necessitate: non tamen absolute: sed sub conditione sed si ex prolatione talium verborum per se vel per accidens directe vel indirecte aliqua verecundia vel confusio vel suspitio mala: vel aliquid aliud nocumentum illi qui confessus est posset peruenire. Eadem quod penitens interserit in confessione que non sunt peccata nec circumstantie peccati: nec que deducunt in manifestationem confitentis: utpote si interserat in confessione: in tali terra sunt blada et huiusmodi non cadunt sub sigillo confessionis nisi de congruitate. Si in dicendo illa non dat intelligere confessori quod talia vellet celare. Etiam confessor dicens se talia audiuisse medius non est: quia per comparationem ad ea non representant personam dei: sed homines. Similiter et si aliquis alius a confessore audiret aliquid ab aliquo dum confiteretur illud tenere secretum ex lege nature quod

dicit: Quod tibi non vis fieri: non facias alii. **Q**uarto confessio debet esse occulta quantum ad positum: ut non reuelet ea que sibi pro sua salute in confessione vel dicta vel imposita sunt: ex quorum reuelatione scandalum oriretur. De penitentia autem imposita dicitur Ricardus. Quod autem penitens manifestando penitentiam sibi iniunctam a confessore faceret iudicium absque utilitate: aut proprie fame: aut confessori quod forte tale iniuriam pro qua si sciret incurreret alicuius vel aliquorum malivolentiam: utpote quod iniuriam mulieri ut abstergeret a familiaritate alicuius viri periculosa. Aut penitens manifestando suam penitentiam: nec fame proprie: nec confessori: nec alicui iudicium generaret. In primo casu penitens tenet penitentiam suam celare: et in secundo aliter. Si enim illud quod confessor sibi iniungit seu presulit bona fide pro salute anime sue et secreto alii reuelaret in confessionis iudicium: criminem perditionis incurreret et sigilli secreti fractionem. In tertio casu non tenet tacere nec dicere: sed de hoc infra reprehensibiliter potest facere quod illorum duorum sibi melius placuerit.

Quod confessio est reiteranda quando quis male confessus fuisset propter suam negligentiam: aut quando fraudulenter diuinit confessorem: vel quando confessus est cum deliberatione peccandi.

Cap. ij.

Ertium mysterium contemplandum de confessione est iteratio. Est enim quibusdam necessarium reiterare confessionem peccatorum alio factam: et dicere illa eadem peccata in numero que quis fuisset confessus maxime propter tria.

Primo propter negligentem electionem.

Secundo propter confessionis diuisionem.

Tertio propter malicie continuationem.

Quod primo est necessarium reiterare confessionem propter negligentem electionem. Quando quis est negligens querere sacerdotem peritum et absoluendi auctoritatem habentem: et confessus fuisset alicui quod enim aut nesciuit aut non potest absoluere. Talis perfecte contritioni sibi constat de impotencia et facultate sacerdotis cui confessus est: et de negligentia peccatoris

Sabbato post Inuocauit. Ser. XXIX

p̄is qua magis sufficiētē q̄rere noluit
 teneat eadē pctā in numero confiteri sa
 cerdoti discreto et eū absoluere valēt:
 p̄pterea d̄ de peni. di. vj. c. cui autem.
 Qui vult cōfiteri pctā sua vt inueniat
 gratiā: q̄rat sacerdotē sciētē ligare et sol
 uere: ne cū negligēs circa se extiterit: ne
 gligat ab illo q̄ eum misericorditer mo
 net et petit ne ambo in foueam cadant.
Secō iterāda est p̄fessio rōne diuisio
 nis. Q̄n̄ em̄ quis fuisse cōfessus aut p̄
 maliciā: aut p̄ verecundiā partē pctōz
 vni sacerdoti et partē alteri cuz a nullo
 sit absolutus: nec talis confessio fuerit
 fructuosa: debet si de vult cōfiteri eadē
 pctā in numero vni tm̄ sacerdoti se accu
 sando narrare. Nā vt scribitur de peni.
 di. v. c. cōsideret. Cautus sit penitēs ne
 verecūdia ductus diuidat apud se con
 fessionē: vt diuersa diuersis velit sacer
 dotibus manifestare. Quedā em̄ vni ce
 lat q̄ alij manifestanda referuat: qd̄ est
 se laudare: et ad hypocrisim tendere et
 semp̄ venis carere ad quā p̄ frustra pu
 tat totā puenire. hec ibi. **S**ed dubita
 tur vtrū cōfiteas alicui sacerdoti oīa pec
 cata sua: de q̄bus est memor si diu post
 acceptā remissionē recordes alicui pctā
 mortalis: de quo nō fuerit cōfessus qd̄
 ante suā cōfessionē cōmiserat: teneatur
 retentione necessitatis illud pctm̄ cōfite
 ri illi eidē sacerdoti. Responder Ricb.
 di. xvij. quarti. di. **M**ibi distinguēdum
 videt q̄ aut tpe cōfessionis penitēs ad
 hibuit debitā diligentia put de lege cō
 muni humana permittit fragilitas: vt
 memoriā haberet oīm pctōz suoz mor
 talium. Aut fuit negligēs et ignorās igno
 rantia affectata vel crassa. Si scō mō
 credo q̄ recta rō erigit vt illud idē pec
 catū cōfiteas eidē sacerdoti: si illū cōmo
 de pōt inuenire: et non sit illi sacerdoti
 postea interdicta absoluendi potestas:
 aut p̄dictū pctm̄ et oīa alia pctā morta
 lia p̄iori sacerdoti cōfessa pur pōt reco
 lere cōfiteatur alij sacerdoti. Si primo
 mō: nō credo q̄ p̄iori sacerdoti teneat
 retentione necessitatis illud pctm̄ cōfite:

riteneatur tamen illud peccatū confite
 ri absq̄ alioz cōfessione alij sacerdoti.
Quis em̄ de isto fuerit absolutus quā
 tū ad iudiciū ecclie triūphantis et milis
 tantis: q̄ sacerdos absoluere pōt de cō
 fessio: et de p̄dicto mō oblitus: q̄ abs
 olutio de oblitis debet itelligi sub hac
 conditione: vt. s. q̄n̄ reducta fuerint ad
 memoriā dicant illi sacerdoti in p̄fessio
 ne q̄ ab illis pōt absoluere: teneat illud
 cōfiteri post eius remorā obliuionem.
Tertio necessariū est iterare confessio
 nē p̄pter malicie cōtinuationē: q̄n̄. s. cō
 fessus est pctā sua semel aut plures tm̄
 vt faceret qd̄ ecclia mādar. Cōtinuādo
 tm̄ p̄positū male volūtatis: q̄n̄ nō erat
 dispositus ab aliquo pctō se corrigere et
 emēdare. Talis etem̄ ad verā p̄nitiam re
 uersus si debite vult cōfiteri oīa eades
 pctā q̄ prius fuerat cōfessus debet reite
 rare. Sunt tm̄ aliqui scrupulose di. q̄ si
 quis in pctō mortali existēs cōfiteas sa
 cerdoti accusans malā volūtate suā et
 cōfiteas oīa alia pctā quoz recordat: et
 quo paratus est et p̄optus adhuc pecc
 care: sic cōfessio peccat mortaliter: q̄
 quantū in se est facit irreuerentiā sacras
 mento et sine sacramēti cōtēptu esse nō
 videt. Sed cōtra istos est. c. q̄ quidāz
 ex. de peni. et re. vbi d̄: **Q**uidā ad cō
 fessionē de criminibus veniunt et q̄bus
 cōfiteri velint se tm̄ asserūt abstinere nō
 posse: cōsultationi tue taliter responde
 mus: q̄ eoz cōfessionē recapere debes et
 eis de criminibus cōsiliū exhibere: q̄ ly
 nō sit vera illa p̄nitia: admittenda est tm̄
 eoz cōfessio et crebris et salubribus mor
 nitus est p̄nitia indicenda. **V**ec ibi. **D**icit
 tm̄ Ricb. q̄ tales absoluēdi nō sunt. vñ
 si absolutionē nō recipiāt: nō cōtemnit
 sacm̄: nec a cōfessore nec a cōfesso. **S**i
 aut cōfiteas in pctō mortali attritus est
 de pctō suo: ita vt p̄babiliter possit p̄
 sumere se esse dispositū: nō peccat abso
 lutionē recipiēdo: immo frequēter vir
 tute clauū per susceptionē absolutionis
 formaf sua attritio. **V**ec Ricb. **D**icit igit̄
 operā oēs pctōz vt bñ cōfiteant: q̄n̄

confitentibus largit̃ deus in hoc secu-
lo gram̃ ⁊ in futuro glam̃: in qua ipse
vicit ⁊ regnat per eterna scla. Amen.
Dñica Reminiscere in mane: de feti-
dissimo ac pniciosissimo vitio luxurie:
quo quasi marina pars viroꝝ ac mu-
lierũ demergit̃ in infernũ. Sermo. xxx.

sum sit ipsa luxuria qua deus offendit
⁊ aia maculat. Ostēdemus aut̃ hoc tri-
pliciter: videly

- Primo autoritate,
- Secundo rōne.
- Tertio exēplis.

Primo ostēdemus luxuriã esse pctm̃
grauē aut̃ morale autoritate. Inqt̃ em̃
Seneca in p̃mo declamationũ. Nihil
tã mortiferũ ingenijs q̃ luxuria. Et idē
in tragedijs. Luxuria est pestis blanda
Et idē ad Lucil. Vanas fuge voluptas
tes breues ⁊ penitendas. Et idē li. ij. dec-
lamationũ. Adolescēs luxuriosus pec-
cat: senex luxuriosus insanit. Et Tul. s.
de officijs. Luxuria cum oī erate turpis
sit: senibus tñ fedissima est. Et idē. s.
de offi. Si considerare volumus que sit
in natura excellentia ⁊ dignitas: intelli-
gem⁹ q̃ sit turpe defluere luxuria: ⁊ deli-
cate atq̃ molliter viuere: q̃q̃ honestũ
parce cōtinenter seuerē ⁊ sobriē. Et Va-
lerius maximus li. ix. Blandũ malus lu-
xuria. ⁊ Job. iij. Attende fili mi ab om-
ni fornicatione. ⁊ vt dr. xxij. q. viij. c. nō
solum. Ois immunda pollutio fornicatio
dr: q̃uis quisq̃ diuersa turpitudi-
nis voluptate prostituatur. ⁊ ad Heb.
xij. Fornicatores ⁊ adulteros iudicabit
deus. ⁊ s. Loy. vj. Nescitis q̃ iniqui res-
gnum dei non possidebũt. Nolite erra-
re: neq̃ fornicari: neq̃ idolis seruiētes
neq̃ adulteri: neq̃ molles: neq̃ mascu-
lorũ concubitores regnum dei possides-
bunt. ⁊ in eodē. c. Fugite fornicationē.
Ois em̃ pctm̃ q̃cũq̃ fecerit hō extra
corpus est: qui aut̃ fornicatur: i corpus
suũ peccat. An nescitis qm̃ membrã ve-
stra templum sunt spũs sancti? Et Eph.
v. Omnis fornicator aut̃ immũdus aut̃
auarus ⁊c. nō habet hereditatem in re-
gno xpi ⁊ dei. ⁊ Gal. v. Manifesta autē
sunt opera carnis: que sunt fornicatio:
immundicia: impudicitia: luxuria ⁊c. q̃
predico vobis sicut̃ predixi: quoniam q̃
talía agunt: regnum dei nō consequen-
tur. Et Petrus. s. epistola. c. i. Obsecro
vos tanq̃ aduenas ⁊ peregrinos abstia-

D. Augustinus

Ecce est volũtas

dei sacrificatio ṽra vt ab-
stineatis vos a fornicatione. Doctoris gentium
verba sunt ista. s. Thessa-
lij. ⁊ in epla presentis dñice. Cogitãti
mibi q̃ multa milia milium hoim̃ p̃cipi-
tant in infernũ ob fetidissimũ luxurie
vitium: statim venit in mētē aureũ illud
dictũ ⁊ notabile Aug. doctoris magni
in lib. de agone xpiano. Inter oīa xpia-
noꝝ certamina duriora sunt plia casti-
tatis: vbi quotidiana pugna ⁊ rara vi-
ctoria. hec ille. Marimũ aut̃ in eo pctō
piculũ est: qm̃ cũ grauissime ledat ani-
mã nō sentit: q̃ nimio vsq̃ adeo q̃ plu-
res facti sunt ceci: vt ipsi turpissimi ⁊
abominabiles dicere nō erubescãt: aut
nullus aut̃ satis leue pctm̃ esse: illudq̃
deo aut̃ nihil aut̃ satis modicũ displice-
re: sicut̃ cũ tali falsissima dãnataq̃ opi-
nionē corrupti sunt ⁊ obominabiles fa-
cti in studijs suis. Quapropt̃ aduersus
eos quãtũ poterim⁹ modeste ⁊ sine au-
ditoꝝ offēsiōe de ipsa luxuria in gñali
verba faciemus: de qua loquit̃ apls in
themate p̃allegato monēs oēs vt illas
euitent. De ipsa ergo tria mysteria erũt
contemplãda.

- Primũ dr̃ offēsiō.
- Secũdũ cõditio.
- Tertiũ punitiō.

Cõfutat̃io erroꝝ illoꝝ q̃ dicunt luxu-
riã nō esse pctm̃: q̃bus dñi p̃ autorita-
tes rōnes: ⁊ exēpla tã sc̃toꝝum q̃ etiaꝝ

pb̃oꝝ ostēdef. Cap. s.
Primum mysterium contē-
plãdum de luxuria dr̃ offē-
siō. In quo declarandus est
q̃ graue pctm̃ q̃ ve pnicioꝝ

